

Handlingsplan för förorenade områden i Växjö kommun

Fastställt/ upprättad: Kommunfullmäktige 2026-02-24 § 10
KS/2025-00674

Giltighetstid: 2025-2030

Dokumentansvarig: Miljö- och byggnämnden

Dokumentinformation:

Tidigare ändringar: Dnr:

Växjö
kommun

Handlingsplan för förorenade områden i Växjö kommun

www.vaxjo.se

Informationsklassning: Intern

1. Förorenade områden behöver prioriteras

Ett förorenat område är ett område som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Inom förorenade områden överskrider halterna av en förorening den lokala bakgrundshalten, det vill säga halten av ett ämne som förekommer naturligt i omgivningen. Förorenade områden kan utgöras av mark, vatten, sediment och/eller byggnader och anläggningar. Dessa måste saneras eller efterbehandlas innan området kan användas till annat såsom exploatering och ny bebyggelse. Det är i första hand den som orsakat föroreningen som ansvarar för att den åtgärdas.

Miljö- och byggnämnden (MBN) är tillsynsmyndighet i Växjö kommun och har som uppdrag att skydda mot fara för liv, hälsa och miljö. Miljö- och byggnämnden har tillsynsansvar över riskklass 1 och riskklass 2 områden som utgör stor risk och fara för liv, hälsa och miljö. Landets samtliga kommuner har fått i uppdrag av myndigheter att upprätta en handlingsplan för förorenade områden.

Handlingsplanen ska peka ut prioriterade förorenade områden inom kommunen och beskriva hur dessa planeras att hanteras. Handlingsplanen är ett sätt att arbeta mot det nationella miljömålet Giftfri miljö som syftar till att minska och förebygga spridningen av farliga och skadliga ämnen.

2. Skydda våra invånare och vår miljö – i dag och i framtiden

Handlingsplanen för förorenade områden i Växjö kommun antas av kommunfullmäktige. En beslutad handlingsplan ger goda förutsättningar för ett mer strategiskt och systematiskt arbete med förorenade områden. Handlingsplanen syftar till att kartlägga förorenade områden i kommunen, ansvarsområden och tydliggöra vilka prioriteringar som behöver göras.

Handlingsplanen omfattar även en övergripande strategi samt en övergripande aktivitets- och tidsplan över de aktiviteter som behöver genomföras.

Inom Växjö kommun finns det ca 600 potentiellt eller konstaterat förorenade objekt. Antalet prioriterade objekt (riskklass 1 och 2) uppgår till ca 30 objekt. Riskklass 1–2 bedöms utgöra stora risker för människors liv, hälsa och miljö såsom PFAS-föroreningar, nedlagda deponier, kemtvättar etc. Dessa områden behöver även beaktas i kommunens översikts- och detaljplanering av framtida områden som ett sätt att förebygga människors och miljöns exponering mot förorenad mark.

3. Den som orsakat föroreningen är ansvarig för sanering

En viktig anledning till att Växjö kommun antar en handlingsplan för förorenade områden är för att kunna utreda ansvarsfrågan, dvs. vem som ska betala för sanering och återställande. Den som orsakat skada i miljön (förorenaren) är ansvarig för undersökningar och åtgärder. Kommuner riktar i sin tillsyn krav på förorenaren att betala. Även kommuner i egenskap av verksamhetsutövare samt fastighetsägare kan bli ansvariga för att bekosta saneringar. I de fall det saknas ansvariga finns det också möjlighet för kommuner att söka statliga bidrag för utredningar och åtgärder. Men för att erhålla bidrag krävs att kommuner har en väletablerad organisation med en tydlig beskrivning av ansvarsområden.

Handlingsplanen är till för att prioritera identifierade förorenade områden. Kostnader för eventuella saneringar kan fastställas först efter att undersökningar och utredningar blivit genomförda. Vid krav på sanering vägs uppskattade kostnader mot miljönyttan.

4. Organisation, ansvarsfördelning och resurser

4.1 Kommunen som verksamhetsutövare, fastighetsägare eller huvudman Kommunen har genom sin nuvarande eller tidigare verksamhet ansvaret för utredning och åtgärder för cirka 70 förorenade områden, varav 35 utgörs av *nedlagda kommunala deponier*. Kommunen berörs vidare som *fastighetsägare* av 78 förorenade områden. Kommunen agerar för närvarande *huvudman* för utredning/åtgärd av 2 förorenade områden.

4.2 Kommunens organisation, ansvar och resurser för arbete med förorenade områden

Arbetet med förorenade områden i Växjö kommun sker i samarbete mellan berörda förvaltningar och kontor.

- **Projekt- och markavdelningen (SBN)** har ansvar för huvudmannaskap som inkluderar bidragsansökningar och projektledning.
- **Miljö- och byggnämnden (MBN)** har ansvar för tillsynen inkl. utredning av ansvar samt kravställning på undersökningar och åtgärder. Tillsynen omfattar även ett förebyggande arbete i tidiga skeden av samhällsplanering.
- **Drift- och förvaltningsavdelningen (SBN)** har ansvar för förorenade områden som kommunen har orsakat eller som kommunen äger.
- **Strategi- och planeringsavdelningen (SBN)** har ansvar för hantering inom fysisk planering. Årligen förekommer ca 5 – 10 exploateringsärenden eller andra planärenden som berör förorenade områden.

5. Mål för arbetet med förorenade områden

5.1 Nationella miljömål

Sverige finns 16 nationella miljökvalitetsmål som är fastställda av riksdagen såsom Giffri miljö, God bebyggd miljö och Grundvatten av god kvalitet. Förorenade områden ska vara åtgärdade så att de inte utgör något hot mot hälsa och miljö.

5.2 Regionala miljömål

Kronobergs län har även ett regionalt mål som omfattar att minst 25% av områdena med riskklass 1 och 2 är åtgärdade senast år 2030 samt att samtliga förorenade områden med riskklass 1 samt riskklass 2 är åtgärdade senast år 2050.

5.3 Lokala miljömål

Följande mål föreslås för Växjö kommuns arbete med förorenade områden:

- Kommunen ska bidra till att minska spridningen av föroreningar från förorenade områden. Dessa ska identifieras, undersökas och vid behov efterbehandlas eller på annat sätt skyddas så att spridning inte sker.
- Den egeninitierade tillsynen ska öka och resultera i ett fler undersökningar och åtgärder inom våra prioriterade förorenade områden. Det kräver ansvarsutredningar för att kunna rikta krav på åtgärd gentemot ansvariga.
- Kommunen ska vara aktiv när det gäller att ansöka om bidragsmedel och agera huvudman för utredningar och åtgärder.

5.4 Mätbara lokala mål

- År 2030: Minst 25% av områden med mycket stor risk för människors hälsa och miljö (riskklass 1 och riskklass 2 objekt) ska vara åtgärdade.
- År 2028: Ansvarsutredning genomförd och krav på åtgärder är ställda för minst 80% av områdena med riskklass 2.
- År 2030: Kommunen har tagit fram ett åtgärds- och kontrollprogram för samtliga prioriterade nedlagda deponier där kommunen är verksamhetsutövare.

6. Prioriteringar samt aktivitets- och tidsplan

Följande parametrar styr prioriteringen vid utredning av ansvar för föroreningar samt kravställning på undersökningar/åtgärder:

- 1) Objekt där föroreningar utgör mycket stor risk och fara för människors liv, hälsa och miljö (riskklass 1 och riskklass 2).
- 2) Objekt inom industriområden som ligger inom skyddsområden för vattentäkter.
- 3) Nedlagda deponier där kommunen är verksamhetsutövare.
- 4) Objekt som ligger bostadsnära och/eller objekt där barn kan exponeras av föroreningar.

För att nå målen för arbetet med förorenad mark i Växjö kommun omfattar handlingsplanen följande aktiviteter:

Aktivitets- och tidsplan					
Uppgift	Risk- klass	Antal objekt	Kommunens roll	Planerad aktivitet	Tidsplan
Inventering och riskklassning av branschklass 2 objekt	1-4	14	Tillsyn	MIFO inventering av förorenade områden, identifierade branschklass-2 objekt från EBH-stödet	2025-2030
PFAS MIFO1 inventering		17	Tillsyn	Regeringsuppdrag	31 dec 2025
Åryds Glasbruk Nedlagd verksamhet	1	1	Tillsyn Huvudman	Bidragsansökan, utredning och efterbehandling	2025-2030
Åryds Handelsträdgård Nedlagd verksamhet	2	1	Tillsyn Huvudman	Bidragsansökan, eventuellt fortsatt utredning och åtgärd	2025-2030
Lidboholm sågverk Nedlagd verksamhet	2	1	Tillsyn Huvudman	Bidragsansökan och eventuellt markundersökning	2025-2030
Braås Spegelindustri	2	1	Tillsyn	Åtgärdsplan, markundersökning och eventuella åtgärder	2025-2030
Lidboholms deponi	-	1	Tillsyn	Ansvarsutredning, MIFO1 och markundersökning	2025-2030
Rottne Industri AB	2	1	Tillsyn	Ansvarsutredning och utökad undersökning	2025-2030

				MIFO2	
Räppe Industrispår	-	1	Tillsyn Fastighetsägare	Ansvarsutredning, MIFO2	2025-2030
GBP Ergonomics AB	2	1	Tillsyn	Utökad undersökning	2025-2030
Getinge AB	2	1	Tillsyn	Utökad undersökning	2025-2030
Nothemmet	2	1	Tillsyn Verksamhetsutövare Fastighetsägare	Åtgärdsutredning, eventuellt åtgärd	2025-2030
Växjö Småland Airport	2	1	Tillsyn Verksamhetsutövare Fastighetsägare	Utökad undersökning	2025-2030
Anticimex	2	1	Tillsyn	Utökad undersökning, riskbedömning	2025-2030
Brandstationer Lammhult, Braås	2	2	Tillsyn Verksamhetsutövare	Utökad undersökning och riskbedömning	2025-2030
Prioriterade nedlagda deponier	2	5	Tillsyn Verksamhetsutövare	Undersökning och riskbedömning	2025-2030
Tegnaby Bildemontering	2	1	Tillsyn	Ansvarsutredning och undersökning	2025-2030
Trädan 29	2	1	Tillsyn	MIFO1, krav på provtagning	2025-2030
Exploateringsärenden				Planläggning av exploatering, tillsyn vid exploatering etc.	Ca 10 ärenden per år
Inventering och riskklassning	1-4			MIFO inventering av objekt från inkommande ärenden	2025-2030

Tillsynsinsatser specificeras närmare i Miljö- och byggnämndens årliga tillsynsplaner. Kommunens arbete med nedlagda deponier beskrivs närmare i åtgärdsplanen för nedlagda deponier.

7. Strategi

- Kommunen ska prioritera arbetet med nedlagda deponier där kommunen är verksamhetsutövare.
- Kommunens berörda förvaltningar ska ha en god kompetensförsörjning inom området förorenade områden.
- Kommunen ska öka kunskapen om prioriterade objekt genom att göra ansvarsutredningar och ställa krav på undersökningar.

8. Beslut, giltighetstid och uppföljning

Handlingsplanen antas av kommunfullmäktige och gäller som långs till 2030. Handlingsplanen är under denna tid styrande för kommunens arbete med förorenade områden. Planen ska under giltighetstiden hållas aktuell, följas upp och vid behov justeras.

Övergripande ansvar för uppföljning och justering samt uppdatering av handlingsplanen åligger Miljö-och byggnämnden på Växjö kommun.